

ZNAK KADZIDŁA

Znak ten towarzyszył obrzędowi liturgicznemu już w Starym Testamencie, był zawsze obecny w liturgii kościoła. Wyraża on wzniesienie serca ludzkiego do Boga w modlitwie i ofierze całopalnej. Kadzidło oznacza także czystą i bezinteresowną miłość. Wskazuje na Chrystusa oddanego Bogu w ofierze.

PRZYGOTOWANIE DALSZE

1) duchowe

Liturgia jest źródłem i szczytem życia chrześcijańskiego. Posługa liturgiczna nie ogranicza się tylko do czynności spełnionej w liturgii, lecz jest także diakonią we wspólnocie. Wskazane jest zaangażowanie osób pełniących funkcję ministranta krzyża w inne dzieło apostołskie w rodzinie, parafii. Warto rozważyć teksty biblijne, np. Ps 141, 2; Ap 8, 3;

2) teologiczne

Ministranci kadzidła powinni znać znaczenie znaku okadzenia, widzieć swoją posługę w kontekście całej Eucharystii;

3) wspólnotowe

Przygotowanie do wykonania funkcji ministranta krzyża może dokonać się we wspólnocie, np. w czasie spotkań formacyjnych poświęconych rozważaniu tematu liturgii, tzw. kręgów liturgicznych.

PRZYGOTOWANIE BLIŻSZE

1) podczas prób przed liturgią należy zwrócić uwagę na:

a) sposób niesienia kadzielnicy i łódki – niesione są lewą ręką; prawa spoczywa na piersi bądź służy do regulowania wysokości kadzielnicy (np. przy podawaniu kapłanowi) i otwierania łódki;

b) turyferariusz idzie po prawej stronie nawikulariusza;

c) określenie krzeseł, które mają zająć posługujący – w pobliżu miejsca wykonywania posługi (krzesła mogą być ponumerowane lub oznaczone w inny sposób);

d) przeciwieństwo porządku procesji wejścia, wyjścia (bez kadzidła), na Ewangelię i na dary);

e) przeciwieństwo sposobu okadzania;

f) strój posługujących; może być dwójakiego rodzaju:

- alba (gdy jej krój tego wymaga to także humerał i pasek)
- komża, sutanka, kołnierz – zależnie od miejscowego zwyczaju.

2) Uzgodnienia z innymi uczestnikami celebracji

Każdą akcję liturgiczną należy dobrze przygotować ze współdziałaniem wszystkich zainteresowanych.

a) **główny celebrans** lub **ceremoniarz** decyduje o tym, w których momentach liturgii będzie stosowane kadzidło;

b) z **głównym celebransem** lub **diakonem** należy sposób podawania i odbierania kadzielnicy;

c) z **diakonem** należy uzgodnić sposób posługiwania, gdy diakon okadza celebransa, koncelebransów i lud oraz Święte Postacie.

d) z **ministrantami światła** należy uzgodnić porządek procesji na Ewangelię.

PRZYGOTOWANIE BEZPOŚREDNIE

Tuż przed celebracją należy pamiętać o tym, że:

1) posługujący przychodzą do zakrystii w zależności od rodzaju celebracji na co najmniej 15 min (w dni powszednie) – 30 min (w święta i uroczystości) przed liturgią, by dokonać ostatnich uzgodnień np.:

a) w których momentach liturgii będzie stosowane okadzenie;

b) kto będzie towarzyszył celebransowi przy okadzeniu ołtarza;

c) kto będzie okadzał głównego celebransa, koncelebransów i lud oraz Święte Postacie;

2) w zakrystii należy przygotować turyfer oraz łódkę z łyżeczką, należy zadbać o odpowiednią ilość kadzidła oraz węgielków;

3) jeśli jest mało posługujących to kadzielnicę niesie jedna osoba, łódkę umieszcza się w prezbiterium, np. na kredensie i podaje ją inny posługujący, np. ceremoniarz czy ministrant krzyża;

4) istotnym elementem przygotowania jest wspólna modlitwa zespołu służby liturgicznej i chwila skupienia w ciszy.

SPOSÓB WYKONANIA POSŁUGI

1) Zadania podstawowe:

– rozpalenie min 15 min przed Mszą św. (przy pomocy świeczki albo denaturatu) i utrzymanie ognia (rozkrecanie), ideałem są węgielki równomiernie rozpalone do czerwoności;

– po liturgii należy zgasić węgielki i usunąć je z kociołka w miejsce wskazane przez zakrystiana;

2) uwagi ogólne dotyczące poprawności służenia:

a) niosąc kadzidło nie przyklękają (klękają podczas konsekracji oraz przy nasypywaniu kadzidła przed Ewangelią jeśli jest biskup) ;

b) gdy nie wypełniają funkcji przebywają w zakrystii, a po modlitwie eucharystycznej – w prezbiterium;

c) sposób trzymania:

– **łódki**: w lewej ręce od dołu, prawą ręką zamykają i otwierają przykrywkę;

– **kadzielnicy**: w lewej ręce, witek kadzielnicy T bierze 2-3 palcami a witek łańcuszka kciukiem (dzięki temu może jedną ręką regulować wysokość pokrywy kadzielnicy);

– prawą rękę trzymają na piersi;

d) niesienie kadzidła w procesji:

– T idzie zawsze po prawej stronie N;

– jeśli muszą iść kolejno to zasadniczo najpierw idzie N potem T, chyba, że z racji architektury świątyni spowoduje to utrudnienia w przebiegu obrzędu

– w procesjach (z wyjątkiem eucharystycznych) idą zawsze na czele;

3) zadania szczegółowe:

a) nasypianie kadzidła:

– N otwiera wieczko łódki (w zakrystii nabiera na łyżeczkę kadzidło i tak wysuwa łyżeczkę by można ją było łatwo uchwycić);

– T podciąga najwyżej jak może pokrywę kadzielnicy;

– prawą ręką ujmuje łańcuszki tuż nad pokrywą i podnosi kadzielnicę na wysokość bioder celebransa, by ten mógł z łatwością nasypać kadzidło (nie chwytają się kadzielnicy za pokrywę ani denko gdyż jest to nieestetyczne i grozi poparzeniem);

– opuszcza kadzielnicę w dół i opuszcza pokrywę;

b) podawanie kadzielnicy:

– podaje Dk albo C lewą ręką do jego prawej, swoją prawą ręką przytrzymuje łańcuszki tuż nad pokrywą;

c) odbieranie kadzielnicy przez T:

– prawą ręką odbiera górną jej część (witki);

– lewą ręką chwytają łańcuszki tuż nad pokrywą;

– opuszcza dolną część kadzielnicy;

– przekłada górną część kadzielnicy do lewej ręki

d) okadzanie:

– okadzanie to wykonywanie ruchów wahadłowych kadzielnicą (tzw. pociągnięcie, z łac. *ductus*);

– przed i po okadzeniu osób lub rzeczy z wyjątkiem darów i ołtarza czynimy głęboki skłon;

– wykonuje się także idąc w procesjach (nie wolno jednak kołysać się całym ciałem i wykonywać innych gwałtownych ruchów);

– przy okadzaniu poza procesją np. celebransa, ludu, Postaci Eucharystycznych lewa ręka pozostaje w bezruchu na wysokości piersi, prawą

chwytą się łańcuszki tuż nad pokrywą i wykonuje ruchy, jak na rys. 1;

– zasadniczo stosuje się trzy pociągnięcia kadzidła (dwa tylko przy okadzeniu relikwii, poza relikwiami Krzyża świętego i obrazów świętych);

– Najświętszy Sakrament podczas Podniesienia okadza się klęcząc na obu kolanach;

4) Posługa podczas liturgii Mszy św.:

a) idą na czele procesji wejścia, zaraz po oddaniu czci ołtarzowi przez pokłon wchodzą do prezbiterium i ustawiają się nieco z boku po stronie darów;

b) po ucałowaniu ołtarza przez GC podchodzą do niego w celu nasycania kadzidła;

c) odwracają się i robią kilka kroków do tyłu, nie idą tyłem (z GC podczas okadzenia idą asystujący diakoni); po zakończeniu okadzania odebraniu kadzidła wychodzą;

c') jeśli nie ma diakonów idą wokół ołtarza wraz z GC, przed krzyżem czynią głęboki skłon;

d) procesja na Ewangelię – zob. część o MŚ;

e) okadzenie darów ofiarnych – jak okadzenie c', potem diakoni albo sam T okadza GC, koncelebransów, a na koniec lud;

f) okadzenie na Podniesienie:

– T i N wychodzą na Sanctus;

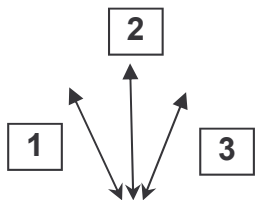
– diakon – jeśli jest – dokonuje zasycania kadzidła i okadzenia, jeśli go nie ma czyni to sam T;

– wychodzą do zakrystii po akklamacji po Przeistoczeniu albo – zależnie od warunków miejscowych;

– po Per ipsum (jeśli po Mszy nie ma procesji to gaszą wtedy kadzidło, albo wykonuje to zakrystian, a T i N zajmują miejsca w prezbiterium);

g) w procesji wyjścia nie idą z kadzidłem, ale wraz z innymi posługującymi.

SPOSÓB OKADZANIA – rys. 1

MATERIAŁY POMOCNE DLA PEŁNIĄCYCH FUNKCJĘ MINISTRANTA KRZYŻA

1) Szczepaniec St. (red.), *Ceremoniał wspólnoty parafialnej*, wyd. studyjne, Kraków 2002;

2) Szczepaniec St. (red.), *Ceremoniał posług liturgicznych*, Kraków 1987

3) *Ministrant ołtarza*, Podręcznik formacyjny, Kraków 1986 (dla prowadzących); *Notatnik ministranta ołtarza* (dla uczestników) – w koncepcji programu formacyjnego KDSL funkcja ministranta kadzidła jest realizowana w 5 roku formacji poświęconym ministrantowi ołtarza

4) *Katechizm służby liturgicznej*, wydanie 2, Światło-Życie, Lublin 1995

5) Nübold E., Stencel E., *Przy ołtarzu Pana, Wprowadzenie do służby ministranta*, wyd. 3, Pelplin 1994

Dokumenty liturgiczne

– Do rozważenia przez ministranta kadzidła:

• *Ogólne Wprowadzenie do Mszału Rzymskiego*, 2002, nr 49, 75, 100, 132, 135, 144, 150, 173, 175, 179, 190, **276-277**

• *Caeremoniale episcoporum*, 1984, nr 84-98

– Traktujące ogólnie o funkcjach liturgicznych:

• *OWMR* 18, 45, 91, 107, 109, 110, 111, 119, 120, 122, 169-170, 274, 294, 310

• *Wskazania Episkopatu Polski Po Ogłoszeniu Nowego Wydania Ogólnego Wprowadzenia Do Mszału Rzymskiego* przyjęte na 331. Zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski z dnia 9 marca 2005 r., nr 1, 2, 3, 52, 53

Dokumenty liturgiczne w internecie

<http://www.kkbids.episkopat.pl/>

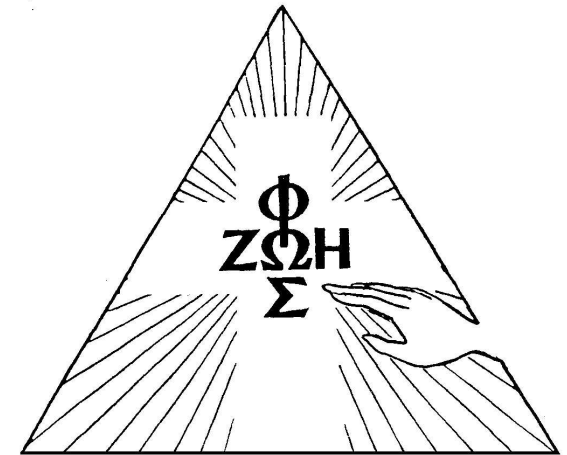
SCHEMAT PROCESJI WEJŚCIA – rys. 2

N	T	T - turyferariusz
MŚ + MŚ		N - nawikulariusz
I	I	MŚ – ministrant światła
...	...	+ – ministrant krzyża
I	I	I – posługujący
GC		GC – główny celebrans

Wytluszczenie – procesjonalne wyjście (T i N idą z innymi posługującymi).

Krótkie pomoce liturgiczne

EUCHARYSTIA

MINISTRANT KADZIDŁA

PRZYGOTOWANIE

SPOSÓB WYKONYWANIA POSŁUGI

Opr. Wojciech Kosmowski

członek Centralnej Diakonii Liturgicznej

Ruchu Światło-Życie

kosmowsk@mp.pl

Schematy: **Tomasz Masior**

Wspomnienie Św. Jana od Krzyża

AD 2007